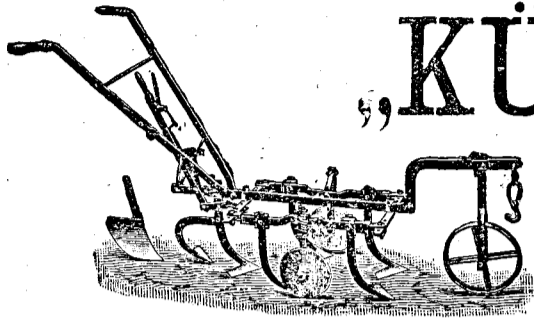

ERDELYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVAR, 1910 Május 8.

19. SZÁM.

„KÜHNE“

mezőgazdasági
gépgyár r. t.

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálésczközöket,
Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

2012

Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket,
Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
„OSBORNE“ kévekötő- és marokrakó
arató- és fűkaszaló-gépeket.

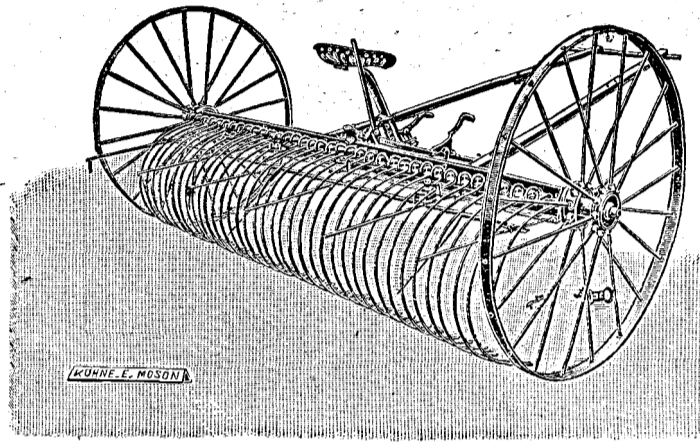
Cséplőkészleteket motor- és járgányhajtásra.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktár:

Debrecen és Temesvár.

Székely Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt

kedvező fizetési feltételekkel legjutányosabban vásárolt

gazdasági gépeket,

mindennemű gazdasági eszközöket és cikkeket.

Értékesítünk gabonát, magvakat és gyapjút.

Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick aratógépgyárának

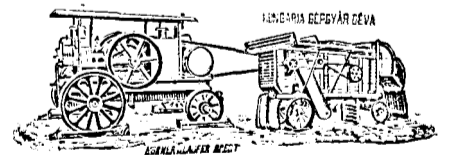
kizárólagos képviselője.

2336

Báró Kemény József Hungaria Gépgyár betéti társaság D É V A.

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrlő és fűrészmalomok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezettű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilmek javítására.

Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. **Automobil-garage.**

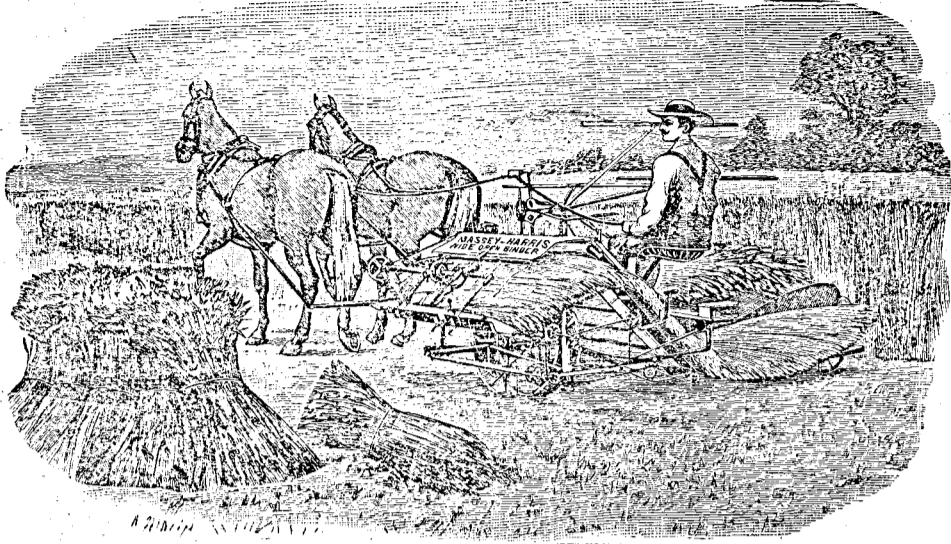
Az amerikai „Milwaukee“ arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselője

Olcsó árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Massey-Harris & Co. fűkaszaló és aratógépgyár.

== Toronto Észak Amerika. ==

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Arjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co. részvénytársaság

BUDAPEST,

V. Alkotmány-u. 23.

Haszonbéri hirdetés.

Gr. Bissingen Ottóné ömértósága bilaki uradalma,
(Beszterce-Naszód vármegye) mely áll:

1210 hold szántó, 92 hold rét, 300 hold legelő, 350 hold erdő, 11 hold füzes, 47 beltelek és gazd. udvarok,

összesen 2010 kath. hold területből, egy ujonnan épült 720 Hl.

kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyárral, a birtok közepén levő csinos kastély- és parkkal s a legbelterjesebb gazdálkodás igényeit is kielégítő mindenemű gazdasági épülettel kifogástalanul felszerelve, folyó év **november hó 1-étől 10 évi tartamra haszonbérbe adó.**

Előleges tárgyalások, informátiók, valamint a birtok megtekintése végett kéretik közvetlenül **Papp Miklós** uradalmi főintézőhöz **Bilak**, fordulni.

Gróf Bissingen Ottóné birtokainak központi kezelősége,

Budapest, IV., Molnár-utca 11. szám. 2452

Kiszolgált csendőr, vagy gyalogos altiszt nős,

alkalmazást nyer

gróf Teleki László ur

erdészeténél,

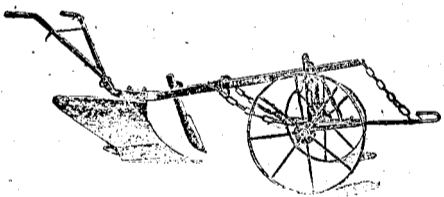
magyar és román nyelv tudása kívántatik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Szakács Gyula gazdatiszt,
Szedinka u. p. Ladamos.

2455

A valódi Bächer-féle törhetetlen fejű

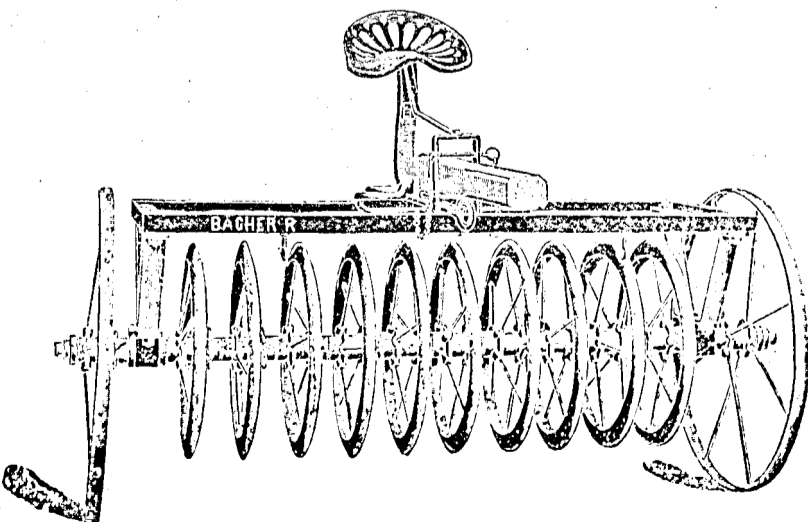

„Acélekék“

ugy a munkateljesítés tökéletességénél, mint kiváló tartosságuknál fogva elsőeknek vannak elismerve

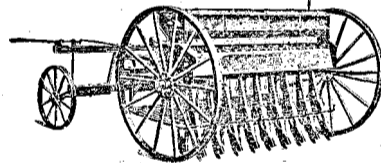
Campbell rendszerű altalajtömörítők, Tár-csás boronák, elismert és egyedül tökéletes kivitelben a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazva.

Olcso ár és teljes szavatosság mellett.

Budapest, VI. Nagymező-u. 68. sz.

A „Melichár“-féle

„Unicum Drill“

a gazdák kedvenc vetőgépe. Pontos szabályozhatóság,

gondos kivitel és tartosság tekintetében egy gyártmány sem versenyezhet vele.

Kormányzó szerkezete és kiürítése meglepően célszerű

és a vele való munkát könnyűvé és akadálytalaná teszi.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Bächer-Melichár

Magyarországi vezérképviselő:

== Szücs Zsigmond ==

Arjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A mezőgazdasági ipar és a népérdek.	231
A takarmányrépa termesztése. <i>Gáspár József</i> . VI.	231
A rét- és a legelőgazdaság a szászoknál. <i>E. Dorner Béla</i>	232
Partvédelem a gazdaságban. <i>Horváth Béla</i>	233
A baromfi értékesítése.	234
Irodalmi szemle.	234
Kisebb szakközlemények.	235
Kormányintézkedések.	235
Vegyes közlemények.	236
Hirdetések.	

A mezőgazdasági ipar és a népérdek.

A mezőgazdasági életnek nagy baja az, hogy nyáron nincsen elég munkás, télen pedig nincsen elég munka.

A téli munkátlanságon elsősorban a mezőgazdasági ipar fejlesztésével segíthetünk. Helyesen megválasztott mezőgazdasági ipar olyan időben foglalkoztatja a mezei munkásokat, amikor azok a gazdaságban csak nagyon korlátolt mértékben találnak munkát.

A mezőgazdasági ipar egyúttal a gazdálkodást is jövedelmezőbbé teszi, mert a mezőgazdasági nyersterményeket jobban és könnyebben lehet értékesíteni, ha ipari terményekké alakítva kerülnek forgalomba. Ezenkívül a gazdaságban visszamaradnak az ipari melléktermények és hulladékok, melyek a talajnak a felhasznált növényi tápanyagokat visszaadják. A gazda tehát amellett, hogy jobban értékesíti terményeit, nem szegényíti a talajt, a minnek következtéseként a gazdaság általános terméshozama is nagyobb.

Az elmondottak a következőkkel igazolhatók:

Ha a gazda, vagy több gazda egyesülve, mezőgazdasági szeszgyárat állít fel, a burgonyát szesz alakjában feldolgozva, métermázsánként 6—7 koronájával értékesíti; holott ha a burgonyát nyers állapotban adja el, annak métermázsájáért legfeljebb 4 koronát kap.

Tekintetbe veendő emellett, hogy a gazda értékes szeszmoslékhoz jut, azzal állatjainak egy részét olcsón hizlalhatja, s a hizott állatok értékesítésével szintén lényeges haszonra tesz szert. A hizlalással kapcsolatban pedig jó trágyához jut a föld. De a moslék etetésével az igásállatokat is jobb erőben tarthatjuk s az ilyen állatokkal több munkát lehet végeztetni. Vegyük még mindehhez azt, hogy a szesz a burgonya sulyának csak egytized része, tehát olyan gazdaságból is könnyen piacra vihető, a honnan a nyers burgonyát a nagy fuvarköltéség miatt nem lehet értékesíteni és így ennek termelése se fizeti ki magát.

Az új szeszadótörvények megkönnyítik a szövetkezeti alapon álló szeszgyárak alakítását s minden ilyen szövetkezeti szeszgyár felállítása nyomában egy egész falu gazdaközönségének jólétre való emelésével jár. Törekvésünk azért ilyen szövetkezeti szeszgyárakat létesíteni mindenütt ott, ahol erre a kedv és a lehetőség megvan.

Olyan vidékeken, ahol a burgonya-termesztés helyén van, szeszkontingens elnyerésére azonban nincs kilátás, a burgonya szárításával kell megpróbálkoznunk. A szárítógyárakban a burgonyából pehelyalakban kitűnően eltartható állati takarmány készül, mely egész éven át takarmányozható és igen jól helyettesíti a tengerentúlról beözönlő idegen abrakterményeket. A szárítás mellett a burgonya terméséből romlás és kicsirázás által nem vész el semmi, a szárítással foglalkozó gazdaság tehát jó haszonhoz jut. Teljes erővel kell munkálkodnunk ennek a közhasznú iparágak meghonosításán is.

Hazánk számos vidékén igen jó eredménnyel termesztik az olajos növényeket. A termést azonban a nagy olajgyárak és közös megegyezéssel megállapított, rendesen alacsony árakon vásárolják meg s az övük marad a haszon. Pedig a gazdáknak is könnyű volna olajütőket felállítani és az olajos növények feldolgozásából eredő hasznot megtartani maguknak. Az ilyen vállalathoz nem sok tőke kell, tehát minden nehézség nélkül megvalósítható.

Hazánk gyümölcsstermelése oly arány-

ban növekedik, hogy a friss állapotban el nem adható gyümölcsök megfelelő értékesítéséről mielőbb gondoskodni kell. Kevés tőkével, szövetkezeti uton beszerzendő készülőekkel, ahhozértó vezetés mellett olyan gyümölcspálinkákat, aszalványokat és gyümölcszeteket lehet készíteni, melyek nemcsak idehaza, hanem a külföldi piacokon is elhelyezhetők. A magyar gyümölcspálinkákat a külföld már ma is szívesen vásárolja. A belföldi jobb aszalványokkal és izekkel pedig igen könnyen kiszoríthatnánk a külföldi eredetűeket.

A szőlőtörköly és borseprő kiégetésével hazánk tulnyomó részében olyan kezdetleges módon járnak el, hogy ezen a réven a nemzeti vagyon tekintélyes része elpocsékolódik. A nép tanításával és vezetésével szövetkezeti gyümölcspálinkafőzdek felállításával ezen a bajon is segíteni lehetne és jobb helyzetbe lehetne juttatni a szőlősgazdákat.

Csinos keresethez lehetne jutni helyenként a zöldség konzerválásával is.

Ezek és ehhez hasonló ipari vállalkozások szilárdabb alapra fektetik a mezőgazdaságot. Azért igyekezünk a mezőgazdasági ipart a mezőgazdaság számára biztosítani s egyúttal különösen a kisgazdákat rávezetni arra, hogy ipari téren is új jövedelmi forrásokra telessenek szert.

Azt hisszük, hogy a felsoroltak teljes igazolásául szolgálnak arra nézve, hogy a közreadott agrárprogram a népjólét érdekében miért helyez olyan nagy sulyt a mezőgazdasági ipar fejlesztésére.

A takarmányrépa termesztése.

Gáspár József.

VI.

A takarmányozás alatt álló, tehát a kibontott répakupacot, éjjelre a hideg ellen szalmából készített zsupokkal takarjuk be, erős nagy hidegben pedig — 20—30 C° — a szalmazsupok alá éretlen istálló-trágyát is rakunk.

Ha a munkáskéz hiánya, vagy az esős idő miatt a répa kiszedésével megkéstünk, úgy hogy már november elseje felé közeledik az

Minden gazdának, aki műtrágyát használ,
szüksége van modern, szabatosan működő

MŰTRÁGYASZÓRÓ GÉPRE

Elsőrangú gyártmány kizárólagos képviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

idő, de még sok répa van a termőföldjén az idő pedig a közelgő hideggel fenyeget: szedjük ki a répát mind s úgy a mint kitépjük levelestől, hányjuk nagyobb csomókba; így összerakva a répa takaratlanul is kibír — 4—5 C° — hideget, ha pedig nagyobb hidegre mutató előjeleket látunk, az így halomba rakott répát beborítjuk tengeriszárral, mely alatt — 10—12 C° — hideget is kiáll a répa, a legkisebb baj nélkül. Napközben, ha a fagy felengedt, hozzáláthatunk a répa tisztításához és elhelyezéséhez, s így a répatisztítás idejét ki-
tolhatjuk egész november hó végéig.

Előfordulhat az az eset is, mint azt „a répa ellenségei“ fejezetben érintettem, hogy a répát természetes állapotban nem lehet eltartani, hanem be kell verméljük, besavanyítsuk. 30 év alatt csak egyszer állottam ezelőtt a kényszer helyzet előtt az 1904. évi tartós szárazság miatt, melynek következtében a répa csak a sziv-leveleket volt képes megtartani, maga a répa pedig megfomnyadt s barna rothadás szerű foltokat kapott.

A besavanyításhoz fordulunk akkor is a répa eltartásánál, ha répánk a betartott elővigyázat dacára a kiszedés előtt a termőföldön megfagyott. Ebben az esetben felszeleljük — a répavágón eresztjük át — a répát s polyva, tengeriszár vagy szalma szecskával rétegezve verméljük, savanyítjuk be. A rétegezésre használt anyagok átívódva a répából kimerített nedvesség által, megpuhulnak, nyerne emészthetőségükben, úgyhogy mohó étvágygal eszik az állatok s maradék nélkül fogyasztjuk el, a mellett pedig április—május hóig tartható el a legkisebb romlás nélkül.

Termése talán egy gazdasági növénynek sem annyira ingadozó, mint a répának; esős időben és gazdag talajon 400—500 métermázsára is felmegy az átlagtermés kat. holdanként. Egy esős évben a Mammuth répából 900 métermázsas termést mértem be kat. holdanként, a mikor egyes répák 10—15 kg-t nyomtak. Az igen nagy termésükénél rendszeren az a baj, hogy nagy víztartalma miatt a répa tavaszig nem tartható el. A 400 métermázsás terméssel nagyon meglehet elégedni, az ilyen termést közepes nagyságú répák alkotják, melyek jól eltartható anyagot szolgáltatnak.

Ha talajunkon 400 métermázsas átlag termésre számíthatunk minden 8 drb. számos állatra 1 kat. holdat kell takarmányrépával bevetnünk.

Répa-mag-termesztés.

Annál a határvonalnál, ahol a takarmány-
nak szánt répa termesztése befejezést nyert, kezdődik a magtermelésre vonatkozó teendőik sorozata, melynek alapját az anyarépák termesztése vagy azok kiválogatása képezi.

Az anyarépák előállítására vonatkozólag azt az ajánlatot olvassuk, hogy a gazda kitűnő répatalajon, a gyöktermelés céljaira vetett táblától elkülönítve, termessze az anyarépákat. Ha nagyban termesszük a répamagot, az anya répáknak külön táblán termesztése teljesen indokolt és helyén való, mivel így arra külön gondot fordíthatunk, célunknak megfelelő nagyságu, ép egészséges répákat termesztünk s a fejlettebb, szebb répák kiválasztásával nemesítünk is.

Ugy az egyik, mint a másik esetben csak azokat válasszuk anyarépáknak, melyeknek fejlődése az egész idő alatt egyenletes volt, sem levél, sem más betegségben nem szenvedett, jól fejlett közép nagyságu és a fajtajelleget kidomborítva mutatja. Ha a táblán beteg foltok mutatkoztak ahhoz közel jó nagy közben anyarépát ne válasszunk.

Az anyarépákat nagy ügyelettel tisztítjuk meg, hogy azok horzsolást, sérülést ne szenvedjenek. A száraz leveleket kézzel szaggatjuk le, a zöldeket pedig éles késsel úgy vágjuk le, hogy mindenik levélen 3—4 cm. hosszú csonk maradjon, a levélköz közepén levő, ugynevezett *sziv-leveleket* pedig, melyeket a levélcsonkok védenek, teljesen érintetlenül hagyjuk.

A megtisztított anyarépákat azután kézzel-kézre adva kosarakban vagy szekéren szállítjuk a telelő helyére. Az anyarépákat telelésre tehetjük vermekb vagy pincékbe teljesen azonos módon, mint ahogy a retket, murkot, petrezselymet szoktuk télire eltenni. Tehetjük és ez biztosabb, a szabadban kupacokba, úgy amint a keskeny kupacba a takarmányozásra szánt répát elrakni szoktuk, csak a berakásnál kell annyi változtatást tenni, hogy a répákat ne tövel, hegygel rakjuk össze, hanem darabonként kézzel-kézre adva abba az állásba helyezzük, melyben növekedett, azaz, hogy gyökere mindeniknél lefelé essék és a répaközöket porhanyó földdel ennek hiányában fővényvel vagy poronddal kitöltjük.

Elhelyezhetjük télire még úgy is az anyarépákat a szabadban mint, ahogy a kertészek szokták a murkot, petrezselymet, zellert. Ásunk ugyanis 2—3 m. széles 30—60 cm. mély árkokat, ezekbe rakjuk az anyarépát gyökereire ültetve szorosan egymás mellé, a közöket pedig puha földdel vagy homokkal töltjük ki. Ha 30 cm. mélyre ástuk az árkot, egy sorban, ha pedig 60 cm. mély akkor, két sorban esnek a répák egymás felett. Végül 30—40 cm. vastag földtakarót adunk az egésznek, melyet, ha nagyobb hidegektől tartunk időről-időre tengerikórával borítunk be.

(Folyt. köv.)

A rét- és a legelőgazdaság a szászoknál.*

Irta: E. Dorner Béla.

Az ősi legprimitívebb ága a mezőgazdaságnak ez volt, de — a szász már bejövetelekor sem élt vele, noha »Feldgraswirtschaft« néven ismerte. — Ez típusa még részben ma is az oláh pásztornép gazdálkodásának. A szász már bejövetelekor a két és háromnyomásos gazdálkodást kezdte meg, a mit még ősi hazájában tanult meg.

A községi határban a rét ugynevezett *flurzwang* alatt állott, azaz művelési és közhasználati kényszer alatt. Tehát a réttel nem rendelkezhetett a gazda szabadon, a rét félig-meddig a közbirtokhoz, félig-meddig a művelés alatti földekhez tartozott.

A rét ugyanis csak az év kis részében állott a gazdának privát rendelkezése alatt, az év nagyobb részén a községi közbirtokokhoz hasonlóan a legelőcsorda részére lett átengedve tehát a *közösség* a közcéljaira tette reá a kezét.

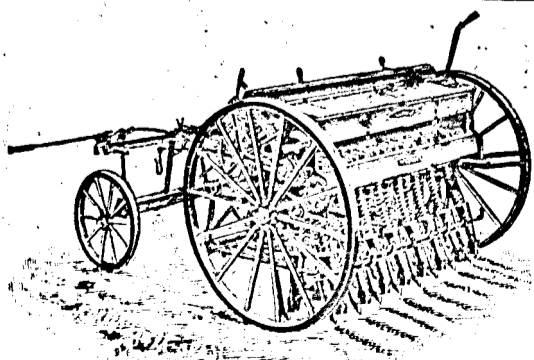
Ezért a régebbi időkben a szász az ő rétjét nem is becsülte sokra, mert csak az anyaszéna kaszálást vehette le róla, azután már közlegelőnek kellett átengednie. Régebben azonban midőn a szász mezőgazdaság is még legelőgazdaságból állott, a rétek területe igen csekély is volt.

Később már a legelőterületekből kaszálókat hagytak meg, hogy több szénát gyűjtessenek össze a megszaporodott állatállomány kitelelésére. A község is azon igyekezett, hogy a lakói részére *tartalékszénát* gyűjtsön. Így a legelőből is, az erdei tisztásokból is elkerített kisebb-nagyobb területeket (Hewes) és a rét területe a legtöbb szász községben megnövekedett. De az erdőkből is irtottak a jobb helyeken, és kaszálónak hagyták meg, míg legelőnek a nehezebben hozzáférhető helyeket jelölték ki.

A rét területe a XVI. és XVII. században nőtt meg, és kapott nagyobb jelentőségre, akkor amidőn a Reformatio után a papoknak nagyobb dótatiót adtak és ezt földbirtokban, de leginkább erdőirtás után nyert kaszálóknak adták ki, hogy állattenyésztésének növelése által szeressen magának nagyobb jövedelmet.

A rét területe a XVII. és XVIII. században még inkább növekedett, az erdők irtása, a posványos területek kiszáritása és a nád kikapcsolása által. Az ilyen helyeken az eke nem tudott munkába fogni, így a szűz földön fősarjadzó fűvet sarlóval szedték le és szénának gyűjtötték össze, ami a lovaknak legalább is jó volt.

* „Az erdélyi szászok mezőgazdasága“ című sajtó alatt levő műből.

Szab., „Rekord II.“ sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

2024

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzeséplőkészletek, benzínmotorok, resicái acélekék, Kalmár-
és egyéb talajmívelő eszközök.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigénykösege

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

A XVII. században azután a már említett sanyarúságok miatt a nép a szántóföldjét elhanyagolta és ott is fű nőtt, hol az ekének kellett volna dolgoznia.

Berethalomban (Birtheim) 1741-ben 638 hold szántó maradt parlagon, Szász-szent-Lászlón (gros Laszlen) pedig 1178 hold szántóföld mellett 1188 hold rét maradt meg, mert a gazdák nem tudták megművelni.

Több statutumban olvasható, hogy a fölburjánosodott, elhagyott szántóföldek kaszálását és legeltetését tilalmazták, addig míg a tulajdonos az iránt nem értesíti a hatóságot, hogy mi a szándéka földjeivel.

A kaszálók gondozásával a régi szászok nem sokat foglalkoztak. Midőn a XIII. században bevándoroltak, akkor még Németországban is a rét mintegy *tartalék legelő* számba ment, és az év alig kis-részen volt föltiltva, hogy róla valamit kaszálhassanak. A rétet mint egy nyiretű (einschübrig, azaz egyszer kaszálható) legelőt tekintették. Csak később a XIII. század közepén tul lett a rét jobban kimélve és kétszer kaszálva (zweischübrig). A szászok itt is úgy jártak el, a hogyan odahaza tanulták, általános szabály volt, hogy a réten a legelőcsorda tavasszal szent György napig (bis Georgitag) járt, azután júliusig (Heumonat magyarul széna hónap) a széna kaszálásáig tilalmazva lett, utána augusztus elejétől jövő évi májusig ismét legeltetve lett.

Csak később mikor a kétnyiretűség azez kétszer kaszálás divatja jött be Erdélybe is, csak akkor tilalmazták a rétet március 1-től október 1-ig. Azonban még nem is oly régen mult csak annak divatja, hogy a marhát, juhot tavasszal márciusig a réten is járassák. Ma már nem teszik sehoh, mert tudják, hogy a gyenge fűnek a tiprás, rágás (pláné a juh, az ő éles körmeivel és apró beretvaéles fogaival a hova eljut, ott, mint hajdanán a monda szerint Atilla lépései alatt — fű nem nő többé!) a fiatal növényre milyen ártalmas.

Ilyenformán a szénakaszálás ideje is későn jött be és maradt rossz szokásnak ma is egész Erdélyben, főleg a székelynél, ki anyaszénáját elvénülni engedi, hogy így kiadósabb legyen. Sokszor esőt kell várnia, hogy a kórós szénát a kasza foghassa.

A régiak még bölcsen a szénakaszálás idejét írásbeli utasításokkal is szabályozták. 1501-ben a nagyszabeni városi tanács a szénakaszálást augusztus 30-ikától rendeli el, és ő is akkor kezdte el vágatni az ő réteit. Hogy a széna elfásult, előregeedett és tápértékében is csökkent, azt nem tudták akkoriban, csak a tömegre néztek. Legyen kiadós és sok. Ugy mint az erdélyi magyar ma is ezen tantételt vallja és követi.

A régiak azt tartották, hogy a korai szénakaszálás azért nem jó, mert akkor a fű nem

tud elmagzani, nem tudja a földet magjával bepergetni, és a nagy nyári melegben a talaj kiszűl, (van is benne valami). A régiak pedig a sarjura nem sokat adtak, ők inkább a legeltetést becsülték többre.

A szénakészítés módja ugyanaz, mint azelőtt, a hogyan a tapasztalat jónak mutatta.

A sarjukaszálás csak alig néhány évtizedes szokás a szászoknál, nem is törekedtek sarjura, hanem a mielőbbi *rászabadításra* azaz legeltetésre.

A rét gondozására szintén nem történt egész az újabb időkig absolute semmi, sőt a nép azt tartotta, hogy a réti fű, *vad fű* ez pedig nem kívánja, de nem is szereti ha bolygatják. Így azután a fogasolás, vakandturások és begyepesedett hangyabolyok, (erdélyiesen hancsók) elegyengetése, bokrok kivágása, trágyázás, fűmagvetés, vízlecsapolás stb, ha történt is, csak nagyon elvétve történhetett.

Ma már a rétekre a szász gondot fordít. Minden jóra való gazdának megvan a *lánchoronája* a mivel tavasszal végigboronálja kaszálóit, ősztől tavaszig pedig a trágyatelep kutjából a *trágyalét* *hordja ki* és *öntözi* a kitünő lével, de *fűmaggal* is behint, sőt *mütrágyával* is serkenti nagyobb terméseredményekre.

Az erdélyi szász gazdasági egyesület a réteken kiterjedt mütrágyázási kísérleteket végzett, és a kisgazdánál az egyesület vándor szaktanárai, és a gazdakörök elnökei buzgón tartanak e tárgyról előadásokat. Több réten láttam szép gyümölcsfa ültetést gondosan kitanányozva, karózva, kikötve.

Ma már a kaszálókat a jobb szász gazda ép oly gondos ápolásban részesíti, mint kedvelt szántóföldjeit, van is termése a kaszálókon sokkal nagyobb, mint más nemzetiségű erdélyi gazdákknak.

Partvédelem a gazdaságban.

Amidőn tavasszal az idő megenyhül, a hó olvadni kezd, a nedvesség szivárgása megindul minden vonalon. A víz, amelyet a talaj nem képes beinni, a lejtők természetes irányát követve, a mélyebb fekvésű részek felé törekszik s így keletkezik lassankint: a csermely, patak, folyó.

A természetes víziutak vizállása időről-időre nagyon változik s ez attól függ, mennyi csapadék esett a folyamvidékre s a téli csapadék olvadása minő gyorsasággal következik be. Tavasszal a melegebb idők beállta s az esőzések beköszöntése folytán a folyók rendszeresen erősen megduzzadnak. A tartós őszi esők ugyanezt okozzák. Ennélfogva a folyók, patakok rendszerint ősszel és tavasszal érik el vizállásuk maximumát. A nagyobb tömeg s a felülről jövő nyomás folytán a víz a rendesnél

nagyobb sebességgel keresi az alacsonyabb pontokat: rohanóvá, ragadóvá válik. S ha ilyenkor a folyóágy a lehömpölygő vízmennyiséget magába fogadni nem tudja, a víz kilép a partokon s gyakran egész vidékeket sujt pusztításával. Nagyobb folyóviz szabályozása és partjainak emelése folytán országunk jórészt védve van az áradások csapásaitól, de a mező gazdaságra nem csak a mindent elborító árvizek károsak, hanem gyakran az őszi-tavaszi vízemelkedések is. A rohanó hullámok főleg a kanyarulatoknál nekizudulnak a partoknak, azokat lassankint kikezdik, aljukat kimossák s a part idővel leszakad.

Igy keletkeznek a kisebb, nagyobb partmarások, partrágások, melyek olykor a legértékesebb földterületeket érik, s ha a bajon idejekorán nem segítünk, tekintélyes területek eshetnek az árnak áldozatul.

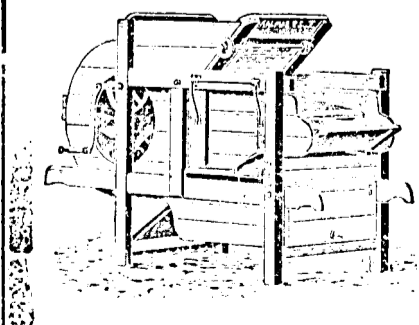
Az árvédelem mindenkor mérnöki munka, mely mindig szakember közbejöttét teszi szükségessé, de a gazda a kisebb arányú károsodások ellen saját hatáskörében is védekezhetik, megtakarítván a mérnöki költségeket.

A part oltalmazására legolcsóbb a rözse alkalmazása, mely nagy átlagban két módon lesz fölhasználva, vagy fonadékot készítenek belőle vagy u. n. sülyesztő hengert.

A rözsesövény (fonadék) anyaga vékonyabb, hajlékony és vastagabb hajlíthatatlan ágakból áll. A vastagabb ágak meghegyezve cövekül szolgálnak s mintegy 50 cm. távolra egymástól a part földjében veretnek. A puha a sulykolásnál könnyen hasad, ezért cöveknek célszerűbb az akác, bükk, tölgy, stb. karót használni. A fonat készítésére legalkalmasabb a fűzvesző, de nyár- és nyírfagaly sem rossz. Ha nem volnának elég hajlékonyak, tűz fölött meg kell őket kissé puhítani. A fonást a kosárfonás módjára készítik, csak nem oly gondos kivitelben. A sövény magassága az 1—2 m.-t nem haladja meg. A fonadék és part közti űrt földdel, szeméttel, törmelékekkel kell kitölteni s a legcélszerűbb, állandó jellegű erősítés végett fűzsarjakat a partba eldugdosni 50—100 cm.-re. Hogy a víz sodra a karókat ki ne tépje s a sövényt magával ne vigye, szükséges a fonadék elején és végén azonkívül 2—2 m. távolságra a part természetes hajlása (1:1) lejtőjébe ferde irányban rövid cövekeket leverni s a sövényt dróttal hozzájuk erősíteni.

Rözsefonadéku partkötés csak ott lehetséges, ahol a folyó ágya a karók leverését megengedi. Ha a meder sziklás, köves, másféle partvédelmi módszert kell alkalmazni. Itt jön aztán tekintetbe a fönnemlített sülyesztő henger (Senk fashine). Ennek lényege az, hogy a part tövében a szándékolt irányban rözse-henger fektetnek le, amely, nehogy a víztől elsodortassék, nehéz kövekkel erősen megtöltetik.

A rözse itt se legyen törekeny, de a hajlékonyságára nem kell oly nagy gondot

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

az „Európa“-szerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb,

a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kórni

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDÉLYRESZI VEZÉRKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE

Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy.

fordítani, mint a sövénynél s ezért a száradtas galyakat is jól fel lehet használni, csak egy kissé vízbe kell őket áztatni. Anyagul jó akár milyen fa ága, hosszúra vágott galya, de az előnyt mégis a fűznek kell adnunk, mert ez tavasszal esetleg magától kihajt s a védművet erősíti.

A szakadozott part tövében, ha az szárazon áll, mintegy 1.2 m. szélesre jó sűrűn egymásra rakjuk az ágakat egész 50—55 cm. magasra s akkor a közepre hosszában jó sok ökölnyi és még nagyobb követ helyezünk szintén mintegy 50 cm.-nyi magasságban, végre az egészet beborítjuk szintén 1/2 vastagon rőzsével. Ezután erős, hajlékony dróttal, melyet előzőleg 1—1 m. távolságban a henger alá helyeztünk, a hengert erősen összehuzzuk. Az összehúzás erősítésére feszítő lánc szolgál. Arra kell törekedni, hogy a henger szélessége és magassága egyaránt 1 m. legyen. Az ily módon készített henger oly sullyal bír, hogy a víz sodra nem képes tovahurcolni, de nehogy a víz beleakadjon, a két végét a földbe ástott, megfelelő nagyságu árokba kell beveretni s ilyenkor a végeket esetleg kereken meg kell hajlítani.

Ha a hely, hol a henger lefektetendő, vízzel van borítva, úgy célszerű a henger alá rőzséből ágyást készíteni úgy, hogy annyi rőzsét hányunk egymásra, amíg az a felszín fölé nem emelkedik, aminek azonfelül, hogy a munkások nem kénytelenek pl. késő ősszel a hideg vízben álva dolgozni, azon haszna is van, hogy a henger egyenetlenebben ülepszik. Ha magas vízálláskor a víz felszíne a henger fölé emelkedik is, a part tovább nem rongálódik, mert az ár erejét a henger megtöri s a víz legföljebb az iszapot hordja a henger s a part közé, úgy hogy azt a helyet lassankint magától egészen betölti. Fűzdugványok elültetése itt is a védmű erősítésére szolgál.

A munka meglehetősen gyors és aránylag olcsó. Mivel a munka egyszerű és jósága könnyen ellenőrizhető, legcélszerűbb általában végeztetni. Város környékén az akkord munka drágább, de itt is méterenkint 1.40—1.60 K-ért szokták kiadni. Várostól távolfekvő gazdaságokban megfelelően olcsóbb.

A munkateljesítmény 20—25 m. naponként 10 emberre. Ha aljzatot is kell készíteni, 3—4 m-rel kevesebb.

Horváth Béla.

A baromfi értékesítése.

Egész mezőgazdaságunkban alig akadunk olyan vigasztaló statisztikai adatokra, mint a baromfiértékesítésnél, amennyiben míg más árucikkeknel és terményeknel értékesítő szövetkezetek közbenjárására kell törekednünk és piacok megteremtéséről gondoskodnunk, addig baromfiból még nem tudunk annyit termelni, amennyit értékesíteni tudunk s azért minden tényezőnek igénybevételevel arra kell törekednünk, hogy a termelést és pedig lehetőleg nagyarányokban fokozzuk.

A statisztikai számadatok azonban, melyeknek kellő pontosságában semmi okunk kételkedni nincs, a baromfitenyésztésnél, nagyon hasonlítanak a kendőzött hölgyhöz, akinek szépségmáza alatt a szakértő szeme csakhamar felfedezi a vénség ráncait. Nagy baj ugyanis, hogy a baromfiértékesítő népünk még mindég nem akarja a külföldi példát követni, hanem ősi nyomdokokon halad és úgy a vevő, min az eladó, csak a külső formáját tekinti az állatoknak, gondolomformán, emelgetve becsüli a súlyát, a combját és mellét tapogatja. Holott a legtöbb falusi elárúsító, ha bejön a heti vásárra, ott ma már sem gyümölcsöt, sem burgonyát nem árul régi módi szerint kupacokban, hanem magával hozza mértékét és kilószámra adja árúját úgy a saját, mint vevője megnyugtatására. Ugyanez alá a megítélés alá esik a tojásnak és a tollnak értékesítése is s ha a tojás ára egy-egy hetivásáros napon megállapodik, akkor a jóval nagyobb tojásból is három kénytelen adni a termelő egy hatosért, míg a komaasszonya szintén egy hatost kap jóval kevesebb értékű kisebb tojásáért. A tollértékesítésről pedig legjobb hallgatnunk, mert míg épen mostanában folyik a Károly-körút Mellinger udvarában, illetőleg a pesti tavaszi vásáron a nagy tollvásár, melyről az egész világ tollkereskedője tudja, hogy milyen óriási mértékű s amelyen nemcsak a honi, hanem az egész balkáni galíciai és déloroszországi tolltermelés is értékesítésre kerül és megérkezik arra az osztrák, német, francia, angol és amerikai kereskedő. Csak mi, csak a magyar nép nem tudja ezt és a legelső tyukásznak, a legelőször beigért potom árért vesztegeti el azt a tollat, amely a szemétdombra nem került s nyereszkezik az eladáson még a harmad-, negyed- meg ötödkéz is és mire a termelőnek városi ügyvéd fia megnősül és családot alapít, akkor a hatodik kézből hihetetlenül magas árért vásárolja meg a külföldről visszakerült feldolgozott tollneműt.

Ezek a visszas állapotok azok, amelyek ha nem is gátolják meg általánosságban a baromfitenyésztés fokozását, de nagyban gátolják a baromfiállomány feljavítását és nagy, nehéz nyugati fajok termelését, amelyek minden esetre nagyobb gondozást igényelnek, mint a századok óta meghonosult honi kisebb faj és mindennek ellenére, mert sem a baromfi, sem pedig annak terméke nem sulyszámra kerül a piacra, a termelő nem kapja még a nagy nyugati fajért a kellő értéket s termelését egyszerűen abba hagyja.

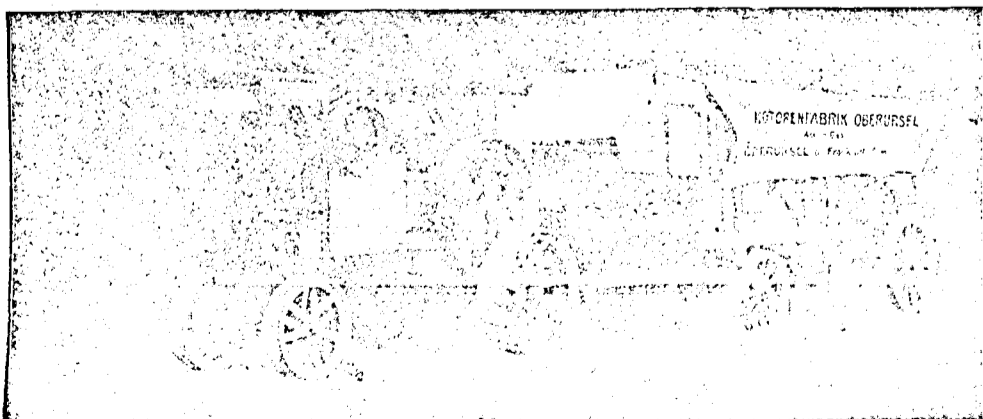
Ebben bűnösek különben a hizlalótelepek is, melyek a teghiványabb, legsoványabb, tehát legolcsóbb fajt, így az apró bosnyák és szerb pulykát vásárolják össze s azt hizlalják föl, értékesítvén ugyanazért az árért, amelyet a termelő a fajbaromfiért kap. Persze, mert a mi népünk még arra sem kapható, — hogy kivévén az egy, őszi libát, — a baromfi hizlással csak kezdetlegesen is foglalkoznék.

Vidéki gazdaköreinknek úgy, mint az egyes tenyésztőknek arra kell törekedniök, hogy ezeket a dolgokat a nép érdekében vele megértessék, sőt attól sem kellene a község képviselőknek visszariadniök, hogy egyes helyeken kimondják azt, hogy éppen úgy, mint a húst, a zsírt nem szabad sulymérték nélkül árusítani, nem szabad ezt a baromfielárúsítónak sem tennie ilyen uton, — ha másként nem, — nagy szolgálatot tehetünk baromfitenyésztőinknek!

IRODALMI SZEMLE.

Utmutatás a próbafejésekhez és táblázatok a próbafejési eredmények és zsrvizsgálatok kiszámításához: Irta és összeállította Venczel János. Uradalmak, gazdaságok, melyek tehenészetünkben a tenyész kiválasztásnál a termelő képességet is figyelemre méltatják s próbafejésekkel kapcsolatosan zsrvizsgálatokat is végeznek továbbá azon tejszövetkezetek szövetségei melyek tejelő versenyeket rendeznek, örömmel fogják üdvözölni e füzet megjelenését. A próbafejések és zsrvizsgálatok eredményeit most könnyen és gyorsan megkapjuk, nem kell sok fáradságos és időt rabló számítás végezni.

A szerző füzetében először részletesen ismerteti miként kell próbafejéseket helyesen végezni, hogyan kell a zsrvizsgálatokhoz a mintát venni, azokat konzerválni, elküldeni stb. Ráter azután a zsrvizsgálat modjának az ismertetésére. Mint bárki által könnyen végrehajtható s a praxisban az évek hosszú során át kitűnően bevált módszert, a Gerber-félet magyarázza el. Számos sikerült ábra a járatlan előtt is érthetővé teszi a zsrvizsgálati eljárást. Következik a használati utasítás a táblázatokhoz. Az I. tábl-

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

2381

MAGÁNJÁRÓ-MOTOR

tökéletes gyártója:

Oberupseli Motorgyár r.-t.

Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Működésben látható: Székelyudvarhelyen.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

lázatból gyorsan megállapíthatjuk, hogy 2 próbafejesi nap közötti időben, hány liter tejet adott valamely tehén. A 25 lapot elfoglaló II. táblázat a zsirkilogramm kiszámítására szolgál. Könnyű szerrel megtaláljuk itt, hogy 2.5–5.5% zsirtartalom mellett hány kgr. ill. dkgr. zsír van 1 600 liter tejben. Csak egy függélyes és vízszintes rovaton kell végig huznunk ujjunkat s megtaláljuk az eredményt.

Egy célszerű beosztású probafejesi napló mintája, annak helyes vezetése valamint a próbafejesek és zsirvizsgálatok évi eredményeit feltüntető kimutatás megszerkesztésének ismertetése teljessé egészíti a füzetet.

Venczel Lajos füzete a m. kir. tejkisérleti állomás (Magyaróvár) kiadásában jelent meg, mely 20 fillér portóköltség beküldése után, ingyen küldi meg uradalmaknak, tejjgazdaságoknak, tejszövetkezetek szövetségeinek amíg a készlet tart.

Ingyen füzet. »Mikép védekezzünk a legelterjedtebb szőlbetegségek ellen« című füzetet ingyen és bérmentve bárkinek megküldi a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.), aki aziránt akár levelező-lapon hozzáfordul.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A penészes kenyér mint eleség.

A penészes kenyér etetése káros hatással van háziállataink egészségére, pedig majdnem általános szokás az, hogy a penészes kenyeret a baromfi-eleség közé dobják. Ez a hiba gyakran érzékenyen bosszulja meg magát. A kenyér kitűnő tápszer ugyan minden háziállatnak mérsékelten adagolva, de a penészes kenyérnek gyakran méreghatása van és veszélyessé válik, amennyiben kólikát, felpuffadást, hasmenést és bélgyladást stb. okoz. E bajok gyakran halálos kimenetelűek, vemhes állatoknál gyakran elvetelés a penészes kenyér etetésének következménye. Ezek a hátrányok megvannak a penészes olajpogácsa etetésénél is. E bajoknak pedig egyedüli gyógyszere az, hogy a penészes kenyeret előbb meg kell főzni, mert a forró víz megöli a méreghatásukat.

+ **A lovak sóhsége.** A lovak sóhsége néha igen világosan észrevehető. Az állatok elsőbben is nyaldossák a falat, azután igekeznek az almot, amely vizelettel van átitatva, felszedni; ennek folytán azonban kólikát kaphatnak. Megfigyelhetjük azt is, hogy azok az állatok, amelyeknek a takarmánnyal együtt nem adunk elegendő sót, lesóványodnak. Ha a sóhség jeleire ügyelünk és az állatoknak szabályszerű mennyiségű sőt adunk, akkor étvágyuk fokozódik, a szőr simább lesz, egész külsejük frissebbé válik, a lovak olyanok, mintha ujonnan születtek volna. Ajánlatos a sőt préselt nyaldosó-tekercsek formájában a falra erősíteni vagy szilárd sódarabot a jászolba rakni. A sóélvezet folytán persze nagyobb lesz az állat szomja, ez azonban nem hátrányos. Az erősebb vízfelvétel élénkebb anyagcserét von maga után és ennek folytán az állat jobban érzi magát.

+ **A tej érzékenysége a takarmányszaga iránt.** Dr. Klein, a proskai tejjgazdasági kísérleti állomás vezetője, következő esetet közli:

Egy földbirtokos egy sajtolt takarmánypróbát küldött az állomáshoz azzal a kérdéssel: vajjon ez lehet-e az oka, hogy a vaj minősége egy idő óta szembetűnően rosszabb lett? A próba olyan savanykás szagu volt, mint a jó sajtolt takarmány szokott lenni s megvizsgálva, teljesen kifogástalannak bizonyult. Ezekből bizvást lehetett következtetni, hogy ez a takarmány, átmenve az állat emésztő-szervein nem lehet oka a vaj rosszabbodásának. Minthogy azonban a beküldött próba szabad savat mégis tartalmazott, az állomás azt tanácsolta, hogy a sajtolt takarmányt ne etessék fejés közben, vagy közvetlen a fejés előtt, hogy minden lehetséges ki legyen zárva a tej és takarmány

közi érintkezés tekintetében s azonkívül az istállót — amennyire csak lehetséges — szellőztessék. Ez az eljárás teljes sikerre vezetett. A sajtolt takarmányt továbbra is etették s a vaj pár nap múlva már teljesen megjavult. Ugyanez történt egy másik majorban is.

Ezek az esetek ismét bizonyítják, amit régóta tudunk ugyan, de amit még sem vesznek kellőképpen figyelembe: hogy a tej idegen szagu anyagokat mohón felszív magába, és hogy az istálló szellőztetése kiváló fontosságú gal bir. Mert a sajtolt takarmánynak a vajra gyakorolt rossz hatása tényleg arra vezetendő vissza, hogy bizonyos erjesztőanyagok a takarmánnyal az istálló levegőjébe s abból a tejbe jutottak; a tejben olyan kémiai változásokat idéztek elő, hogy a tejből készített vaj megromlott. Ez a példa is igazolja az istálló tisztántartását és szellőztetésének fontosságát.

+ **Vén fák felujtása.** Sokszor van olyan idősebb gyümölcsfával dolgunk, amely főleg a csucson — felismerhető jelét mutatja a megromlásnak vagy valami betegségnek. Az ily fát sok esetben meg lehet még menteni a haláltól. Először is vigyázva eltávolítjuk a száraz ágait, a sebeket bekenjük kátránnyal, az odvas lyukat pedig gondosan kitisztogatjuk és azután cementtel töltjük ki. A leggyakoribb oka a fák tengődésének, hogy a feltalaj ki van merülve, az altalaj pedig áthatlan és sokszor semmi tápanyagot nem tartalmaz. Sok esetben e két eset mindegyike fennforog. Vizsgáljuk meg azonban a fák gyökereit is, mert lehet olyan gyökérrész, ami már rothadásnak indult, és lehetnek oly gyökérrészek is, amelyek mindenféle káros élősködő gombáktól vannak ellepve. Az ily beteg gyökereket gondosan ki kell vágni és eltávolítani a földből, nagyon ügyelve a megmaradó gyökérrész fenntartására és annak tápanyagokkal való ellátására. E célból az elhasznált, kiszarolt földet távolítsuk el a gyökerektől, vigyázva, hogy az ép gyökereket meg ne sértsük, s az eltávolított földet pótoljuk jó erdei földdel, keverve azt komposztal vagy műtrágyákkal. A fa koronájáról eltávolított ágaknál ügyeljünk arra, hogy a vágás részsutason eszközöltessék, hogy a sebekben az esővíz meg ne állhasson.

A gyümölcsfákat azután rendszeresen trágyazzuk. — Gyakran egy jó trágyázás is segít a sinlődő fákön. Trágyául igen ajánlhatók a jól érett istállótrágya, a komposzt, hamu és a műtrágyák. Természetesen a trágyázás előtt a fa alatt a föld felporhanyítandó és trágya bekapalendő, hogy így a trágyában adott tápanyagok könnyebben hatolhassanak a gyökerekhez.

+ **A burgonya betegségei.** A huzamos esőzések következtében az agyagos földeken ellepi a burgonyabokrokat a ragya, sőt némely helyen a gumókat a rothadás. A burgonyabetegségek elleni védekezésnek a gazdák még mindig nem tulajdonítanak kellő fontosságot, pedig évek óta tapasztaljuk, hogy a nem permetezett burgonyát beszedésig mindig tönkre teheti a különböző burgonyabetegség. A burgonyabokrok permetezése rézgálicoldattal, de különösen a bordói por oldatával nemcsak megóvja a burgonyát a betegségektől, de még a termőképességet is fokozza, szintugy emeli a burgonya keményítőtartalmát. A bordói pornak ezt a fölényét a burgonyánál minden más permetező anyag fölött a magyaróvári növénykörtani állomás évek során át folytatott kísérletei kétségtelenné tették. A burgonya permetezését oly házipermetezővel is lehet végezni, melynek kétágu csöve van, úgy hogy egyszerre két sor bokrot lehessen meglocsolni. Az oldat erőssége 1 vagy 1½%-os legyen.

+ **A zöldséges vagy virágoskertet a baromfiak ellen megvéendő,** egy berlini szaklap a következő egyszerű dolgot javasolja. Vékony drótból 30–40 cm. magas ritkaszemű drótsővényt alkalmazunk. A drótsővényt 1–1½ m. távolsággal elhelyezett hüvelkvastagságú cölöpökkel erősítsük meg, ezeket a cölöpöket magunk dugjuk a földbe. Hihetetlenül hangzik,

de ez az alacsony kerítés teljes védelmet nyújt a zöldséges, vagy virágos kertnek libák, kacsák, vagy tyukok behatolása ellen. Oka annak, hogy e szárnyasok az alacsony kerítést át nem ugorják valószínűleg az lehet, hogy nem látják, hogy a kerítés voltaképpen milyen magas s ezért tartózkodók, míg ha a drótsővényen felül lécezt alkalmaznánk, ha jó magas volna is a kerítés, csak átr-pülnének rajta. Érdekes tapasztalat, amelyet nálunk is érdemes volna kísérlet tárgyává tenni.

+ **A só a baromfitenyésztésben.** A só és a tollképződés között feltétlenül kell, hogy valami összefüggés legyen. Ha a tolvó tyukot sok sóval látjuk el, leszokik erről a szokásról. A tenyésztők egy része vedléskor rendszeren sóval is ellátja állatait. Azt állítják, hogy a só előmozdítja a régi tollazat kihullását s így könnyebbé válik a vedlés. Husz tyuknak naponta egy evőkanányi só elegendő. Ne feledkezzünk meg arról a téli időben és vedléskor, mert nyáron és különösen szabad mozgás mellett, baromfiaink sószükségletük nagy részét maguk is megtalálják.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« kiállítási szakosztálya 1910. év május hó 10-én (kedden) d. u. 2 órakor, az egylet hivatali helyiségében *végrehajtó bizottsági* gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja: Kolozsvárt, 1910. május hó 8-án.

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Miniszteri leirat az adományozott kiáll. díjakról.
2. Az állatkiállítás programjának végleges megállapítása.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter Kolozs vármegyében Lázár Gábor nagybérlő, uzdiszentpéteri lakost a nagysármási, Benkő József állami tanító, mezővásárhelyi lakost a gyalui, Mudra Alajos gazdasági gyula-telki lakost a móri és Jóna Gyula földbirtokos, incseli lakost a bánffyhungyadi járásra, a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A szeszadó-törvényre vonatkozó 1908. évi XXVIII. t.-c. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el.

A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint folyó évi április 1-től július 1-ig terjedő időszakban Neumann testvérek aradi cégnél 5000 q. Leipziger Vilmos, budapesti cégnél (V. Széchenyi utca 1.) 1000 q. Hirsch Jóna kolozsvári cégnél (Magyar-utca 43.) 4500 q. Mayer Miksa savski-marovi cégnél (Zágrábmegye) pedig 200 q. szárított szeszmoslék kerül eladásra.

Felhívjuk ezúton is az ország gazdaközön-ségét, hogy a mennyiben szeszmoslékra szükség lenne, annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfőzde vállalkozókhoz.

Gyógynövények gyűjtése. A földmivelésügyi miniszter a kolozsvári gazdasági akadémián lelkészek és tanítók számára július 31-től kezdődőleg nyolc napos tanfolyamot rendez oly célból, hogy azok a tanfolyamon a hazánkban vadon termő gyógynövényekkel, azok gyűj-

tésének, szárításának, csomagolásának és értékesítésének különböző módjaival megismerkedvén, állandó lakhelyükön a gyógynövények rendszeres gyűjtését és értékesítését szervezhessék. A résztvevők a kolozsvári gazdasági akadémián ingyen lakást és ezenkívül 64 korona általányt kapnak. A felvétel iránti kérelmek a miniszterhez címezve, az akadémia igazgatóságához, esetleg a hegyvidéki, az erdélyrészi, vagy a felvidéki miniszteri kirendeltséghez nyújtandók be. Azok a folyamódók, akik az említett kirendeltségek területén működnek, valamint akik gyógynövényeszedéssel már foglalkoztak, a felvételnél előnyben részesülnek. Ez tehát a kérvényben lehetőleg igazolandó. Akik a segélyösszegre igényt nem tartanak azok a megállapított létszám letelte után is felvehetők.

A tejgazdaság hygieniája. Ugy a pécsi, mint a Budapesten tartott IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszus hangoztatta határozataiban, hogy a lefölözött tej 80 Celsius fokra való hevítését (paszterizálás) egészségügyi szempontokból szükségesnek tartja. Ezt az álláspontot elfogadta a földmivvelésügyi miniszter is, midőn követendő elvként mondta ki, hogy csakis azokat a tejszövetkezeteket és tejcarnokokat részesíti ezután pártfogásában s esetleg segélyben, melyek kötelezik magukat, hogy a lefölözött tejet csakis paszterizált állapotban hozzák forgalomba. Kötelezte ezenkívül a miniszter az összes tejgazdaságokat a lefölözőgépekben lefölözés közben keletkező iszap elégetésére.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

Az idei termés kilátásai. A földmivvelésügyi miniszter most tette közzé a vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról szóló jelentését. Ez a jelentés az április 25-iki állapotot tünteti fel.

A jelentés a *buzavetések* állását kevés kivétellel kifogástalanoknak mondja. Sok helyen az erőteljes és tulbuja vetéseket, hogy meg ne dőljenek, sarlózzák. sőt néhol kaszálják.

Az őszi rozs bár szintén előrehaladott állapotban van és nagyobbára jól telelt, már koránt sem olyan kielégítő. Sok az egyenetlen, sőt ritka vetés, elégtelen, fejletlen kalászokkal. A rovarkárak is nagyon jelentékenyek, sokkal jelentékenyebbek, mint a buzánál. A legnagyobb kár, mely néhol 10—20%-ra, de országos átlagban is 5—6 százalékra becsülhető, a Duna balpartján, részben a Duna jobbpartján, továbbá Tisza mindkét partján mutatkozik.

Az őszi árpa szépen gyarapodik, igen sűrű és erőteljes. A repce is jól virágzott és elég jól türte a hűvös időt.

A tavasziak általában jól keltek, úgy a koraiak, mint a későiek. A szőlők is jól teleltek, de az utóbbi fagyok miatt sokat károsodtak.

A takarmánykészletek erősen megfogytak már és különösen az alomszalma, a melynek hiá ya már nagyon is érezhető. A jószág általában jó kondíciók között van. A zöld takarmányozás a száraz szálás takarmány hiányát is ellensúlyozni képes már. A lóhere lucerna, réti fűnövés többnyire kifogástalan, a legelők is jók. A jobban fejlődött lóherét és lucernát különösen az Alföldön zöld takarmánynak kaszálják, hasonlóan a takarmánynak szánt rozsot is. A takarmányrozs kaszálása különben az országban már elég sok helyen foganatba vétetett.

Az április hónap időjárása többnyire változó, hűvös, szeles és esős volt. A Felvidéken és a Hegyvidéken helyenkint havas eső, másutt hó is volt, a minek következtében az éjjelek állandóan hűvösek, sőt hidege lettek és mert a dér és fagy sem maradt ki, ennek folytán különösen a virágzásban levő gyümölcsfák, továbbá a kerti vetemények és helyenkint még az egészen zsenge tavaszi vetések is megsínyllették ezt a változó hideg időjárást.

Kongresszus a szárazság ellen. Hétfőn délután tartotta első ülését drey-farming

kongresszus előkészítésére kiküldött bizottság Desseffy Aurél gróf elnöklésével a Köztelek tanácstermében. Elnök melegen üdvözlöi Miklós Ödönt, ki kész a bizottság munkájában résztvenni. *Jeszenszky* Pál üzvezerő titkár részletesen ismerteti az ügy előzményeit, majd elhatározta a bizottság, hogy a földmivvelésügyi kormány részéről az előkészítő munkában való részvételre *Ottlik* Iván államtitkárt kéri fel. Előadónak *Kerpely* Kálmán gazdasági akadémiai igazgatót választották meg. A bizottság megbizta *Kerpely* Kálmánt, *Gyárfás* Józsefet és *Fechtig* Imre bárót, hogy az szárazság elleni védekezésnél igénybevehető utasításokat dolgozzák ki.

A vetés a külföldön. A földmivvelésügyi miniszterhez a konzulátosoktól érkezett jelentések szerint a vetés állása a külföldön a következő:

Románia A *jasszi* cs. és kir. alkonzul jelenti, hogy az őszi kedvező kiteleléséhez a tavaszi időjárás is hozzájárulván, kielégítően és jól áll. A tavaszi is jól kelt és szépen gyarapszik. A bevetett buza és rozs területe jóval növekedett: növekedett az árpa területe is és csupán a repcével bevetett terület csökkent. — **Franciaország.** A *marseillei* cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az őszi vetés fejlődését kifogástalannak jelzik. A bevetett terület általában a múlt évvel szemben csökkenést mutat

— **Szerbia.** A *belgrádi* cs. és kir. konzul jelenti, hogy a vetés jól telelt és szépen fejlődik. A tavaszi vetéssel korán elkészültek. — **Egyiptom.** Az *alexandriai* cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a vetés, nevezetesen a buza és árpa jól áll; a tengeri is szépen gyarapodik. Babból nagy termés várható. A bevetett terület némileg növekedett. **Nagybritánia.** A *londoni* cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a kedvező esős időjárás következtében a vetés általában fölfrissült és a legtöbb vidéken jól fejlődik. — **Kanada.** A *montreali* főkonzul jelenti, hogy a téli évszak enyhe és rövidebb volt a szokottnál. A hóolvadás után a vetés általában kielégítő állapotban mutatkozott és azóta a fejlődés állandóan biztató. Az őszi bevetett terület jóval nagyobb, mint volt a múlt évben; tavaszi gabonát is sokkal többet szándékoznak vetni. A vetés munkája már jó előre haladt.

Magyarország sörtermelése. A magyar korona országainak sörtermeléséről összeállított utolsó kimutatásából közöljük a következő adatokat: A február hónapban megadózásra bejelentettek 230.955 hektoliter különböző cukormérő fokkal bíró sörlevet, 12.409 hektoliterrel többet, mint az elmúlt év február hónapjában. A bejelentett mennyiség után tesz a söradó 988.469 koronát, a söradóptlék 2,142.954 koronát. A szeptember-februári időszak alatt megadózásra bejelentettek 955.284 hektoliter különböző cukormérő fokkal bíró sörlet, 141 688 hektoliterrel többet, mint az előző termelő év hasonló időszakában, ami a sörgyártás emelkedését bizonyítja. A szeptember-február hónapokban bejelentett mennyiség után tesz a söradó 4.029.632 koronát, a söradóptlék 9.030.212 koronát.

A búzával bevetett területek 1910-ben. Az eddigi jelentésekből megállapítható, hogy az egyes országokban a búzával bevetett területek nagyobb arányokban gyarapodtak, mint a népesség. Mig ez utóbbi szaporodása csak 1—1.5 százalékot tesz ki, addig a búzával bevetett terület Romániában 18 százalékkal, Kandában 13 százalékkal, az Egyesült-Államokban 8 százalékkal. Magyarországon 3.3 százalékkal és Indiában 3.2 százalékkal gyarapodott. Összesen be van vetve ebben az öt országban 27.9 millió hektárnyi terület, a mi 6.5 százalékkal több, mint az előző esztendőben, mindazonáltal ezeknek az országoknak a buza földje az egész világ buza földjeinek csak egynegyvedét tette ki.

Bükkfakivitelünk állami támogatása. A hazai bükkfaipar és kereskedelem nyomasztó helyzete arra indította a Magyar Fa-kereskedők és Faiparosok Országos Egyesületét, hogy hazai bükkfatermelyeink kiviteli ké-

pességének előmozdítása céljából a kivitelre kerülő bükkfaanyagokra az ausztriai, nyugati vámkülföldi és fiúmei viszonylatokban az I. kivételes dijszabás engedélyezését, illetőleg ugyanezen 1907. június hó végéig fennállott kedvezménynek visszaállítását kérelmezze a kereskedelemügyi kormánytól. A nevezett egyesület e méltányos kérelem támogatására felkérte az O. M. G. E.-t, mint a G. E. Ö. Sz. központját is, mire az O. M. G. E. tanácsa legutóbbi ülésében a kérelem támogatása mellett foglalt állást s ily értelemben felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi és földmivvelésügyi miniszterekhez, mivel bükkerdőállományaink kedvezőbb értékesítése kétségtelenül nemcsak faiparunknak és fakeskerdelmünknek, hanem nagy kiterjedésű bükkerdeink birtokosainak, tehát hazai erdőgazdaságunknak is elsőrendű érdeke, amelyet a jelzett módon az O. M. G. E. az államkincstár súlyosabb megterhelése nélkül hathatósan vél előmozdíthatni.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.700.— K.
Tartalékok	1,933.963 54 "
	Összesen: 3,915 663 54 "
1901. évi fölösleg	90.849.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438 23 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "
1907. " " "	41.877.32 "
1908. " " "	81.088 76 "
1909. " " "	196.589 64 "

Szítosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

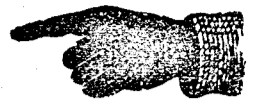
Az 1902. évi üzlet felelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-ot díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adjak fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfelelőseggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963.54 koronára lúgnak.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008 **Az igazgatóság.**

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITTKÉ LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pi- Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.
pere és illatszer üzlete

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok. 2422

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsza	Törköly
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum	Vanília
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő	
			Maraschjónó	Pfefferüma	Szilvorium	

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Falazótégla és tetőcserép

homok és cementből könnyen állítható elő bármely munkás által Dr. GASPARY gépein

Cement lapok, Cement ürtömbök, Cement alagsövek, Cement salak-téglák.

Formák: Vízvezeték-csövek, Ablak-keretezések, Kerítés-oszlopok, Határkövek stb.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gasparly & Co. Markranstädt, Leipzig mellett,

80. sz. árjegyzék díjmentesen.

Városhoz közeli
vagy jó vasuti-össze-
kötetési nagyobb
600—2000 holdas

birtokot

bérbe, vagy meg-
vételre sürgősen

keresek.

Cinem a kiadóban
(r. y.) alatt.

Három darab vetőgép,

11, 13 és 15 soros,

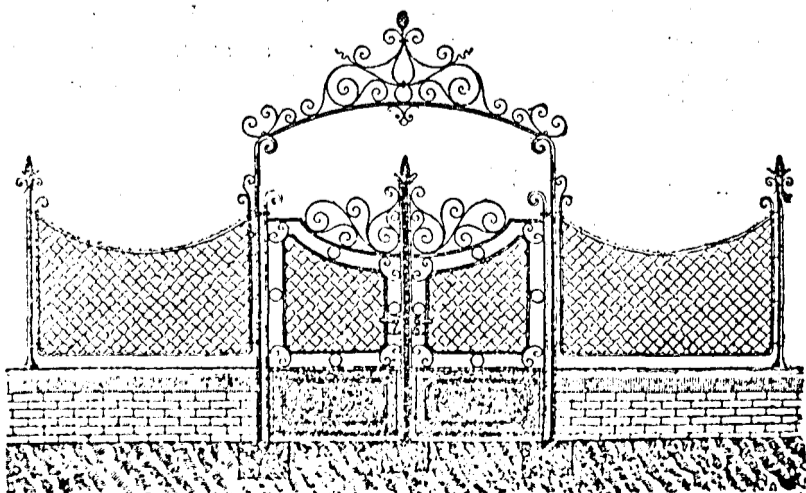
egészen ujan,

a legjobb gyárból, eladó

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvár, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

LÉBER GYULA

Első erdélyi sodrony szövet-fonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára

Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. szám.

Telefon szám 439. Készít minden e szakba vágó sodrony munkákat izléses kivitelben és gyári áron.

Raktáron mindenformájú kerítés, Hungária és 6 sarkos horgonyozott fonatok is méterenként 30 fillértől fölfelé.

Nagy képes árjegyzék és minta fonatok kívánatra ingyen küldetnek

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!
 E sorsjegyek mindenkit kihúzzák a törlesztési huzáson és a nyereségy huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyereségy már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb nyereségye:
egy millió korona.

Huzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

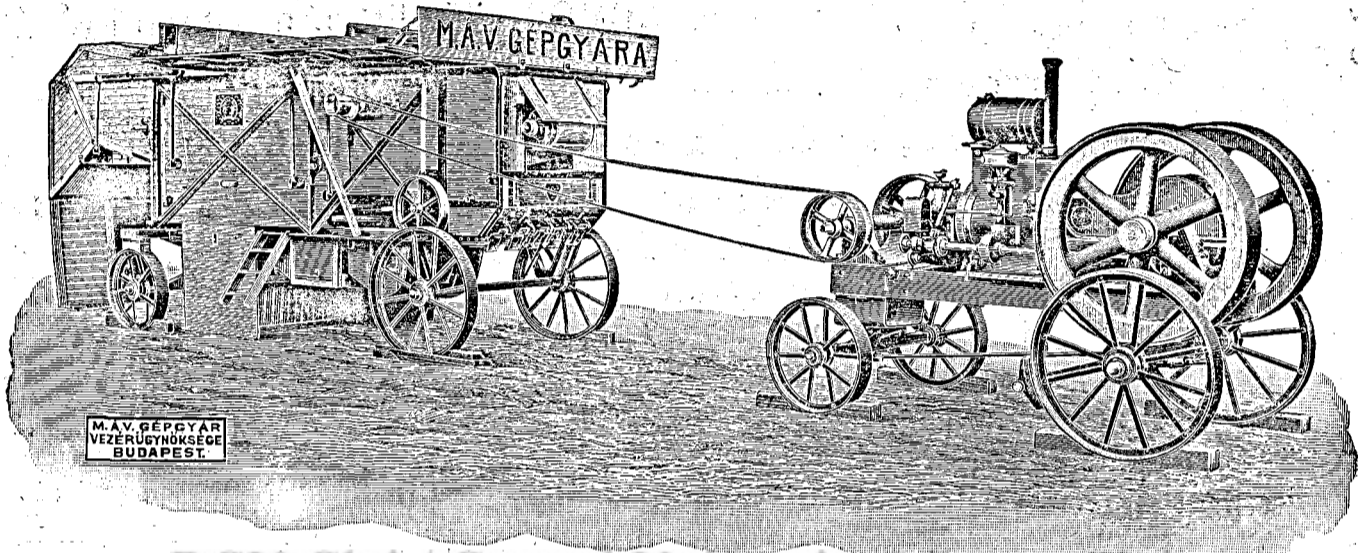
Részletre:
 egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy 1-tétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamattal,
 A nyereségyek azonnal a vevőt illetik.

2004 Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
 részvénytársaságnál
 Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legujabb szerkezetű
BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárynalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságyos üzem.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáryának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

ERDÉLYI BANK
 és TAKARÉKPÉNYTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32
 M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.
 A bank elfogad betéteket
 takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.
 Leszámitól, váltókat, utalványokat,
 járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.
 Értékpapirokat, idegen pénznemekeket
 elad és vásárol
 Előleget ad értékpapirokra,
 folyószámlán és előre meghatározott időre
 Díjmentesen bevált szelvényeket
 és elvállalja a sorsjegyek revízióját.
 Kibocsát utalványokat, checkeket,
 hitelleveleket bármely külföldi piacra.
 Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt
 tüz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)
 2017 Üzleti órák:
 d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

HUTTER GERŐ
 Első Magyar Gőz- és Villamerőre berendezett

MŰLÉPGYÁRA

Kolozsvárt, Jókai-utca 7.ik szám.

Ajánlja a legkitünőbb valódi méhviaszból, bármely méret szerint készült műlépei.

Sárga műlép 1 kgr. 5 korona.

Fehér műlép 1 klg. 6 korona 50 fillér.

Csomagolásért csak saját költségeimet számítom fel. Az árak az itteni pósta vagy vasutállomásig szállítva értendők. A tisztán kezelt fehér és világossárga salakmentes, idegen anyagoktól ment viasz kgr.-ját 3 koronáért beváltom.

Becsés megrendelését várva vagyok:

2433

Teljes tisztelettel:

HUTTER GERŐ, műlépgyáros.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyuttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a földszéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség **GOMBOS BENO** Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárolagos ügynöksége.

Magyar Sangerhauseni Gépgyár Részv.-társ. BUDAPEST, V., Csáklya-utca 3.

Special-
gépgyár: szeszyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

2338

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar kiállítás Bécs 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozó gondoskodik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11.

2016

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata

Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)
Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closetteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeték szivattyu állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjuányosabban.
2436

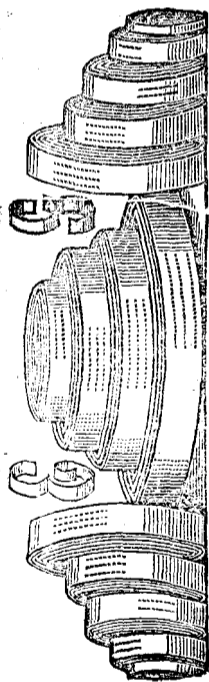
A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33
2278

VII., Gizella-ut 15.
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Gmeiner E. gépszijgyár Brassó.

Ajánl saját gyártmányu:

Elsőrendű szimpla és dupla színbőrgépszijat 600 mm. szélességig.

Többféle vvaró és kötőszijat legjobbminőségben.

Elsőrendű gépszijbőröket javításokhoz minden vastagságban.

Azonkívül szállít legjobb minőségű gép- és hengerolajokat, gőzgépek és motorok kenésére

Ajánlatok és minták megkeresésre.

2275

Thierry A. BALZSAM. Törvényesen védve
gyógyszerész

Csak az **apáca védőjegy**, az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegedése, köhögés vértörés, rekedtség, hörghurut, tüdőbaj, gyomorgörcs és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Különböző szájbetegségek, fogfájás, égési sebek, kiütés, nyílalás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kis csiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy csaiádi nő üveg **6 korona.**

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi

CENTIFOLIA-KENŐCSE
meglepő, csalhatalan és utolérhetetlen gyógyítóhatásu még a régi, sőt rakes sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyuladásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, genyedet, sokszor fölüllegessé teszi a fájdalomos operációt. 2 tégely **3-60 korona.**

Cím: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch. 2399

TÖRLEY
PEZSGŐ

2383

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke
Wien. II., Handelsquai No 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Fiú és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktara
Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valami mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefügönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

2050

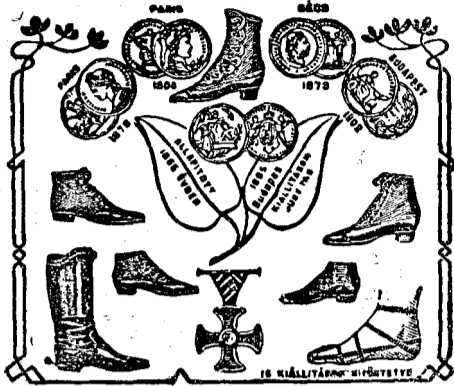
2005

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legújabbosabb árak mellett ajánlatnak
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorfűtőgépek, Planét jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonal
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legújantósbabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szerethető be. A Fischer-féle szah. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és vizsonteladónak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző Intézet.

Tessék ajánlatot kérni!

2260

Kwizda-féle Korneuburgi marhapor,
Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára K 1.40
1/2 - 70

Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint fiheneknél a tej javítása s a tejelőképesség közösa céljából.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle sertéspar.
Diétikus szer a hizlalás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz a 5 étadag K -80, 1 láda a 50 étadag K 6.-

Kwizda-féle kutyapilulák
zselatin-átvonattal. Hajtópilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.-

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza
BUDAPEST, VI., Király-utca 12. és Andrassy-út 26. szám

2450 II.

Kwizda-féle Restitutions-fluid
mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.
Az udvari istállóban és versenystállóban 40 év óta használatos, mint kütünő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyulladásonkál stb. Trainingbea nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Mc. Cormick fűkaszalógép 3 1/2, 4 és 5 ang. láb metszőszélességben.

Dült gabonában
megint csak a Mc Cormick kéve-kötő-aratógép fogja bizonyítani óriási fölényét minden más gyártmánnyal szemben, mert

szerkezete a legerősebb
a mellett **vonóerőszükséglete a legkisebb,** és szab. kalászemelő-készülékével a legnehezebb fekvő gabonát is jobban aratja, mint a legjobb kéziarató.

Mc Cormick acél-szénagyűjtő.

McCormick Harvesting Machine Company
Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

Mc Cormick kéve-kötő-aratógép 5 és 6 ang. láb metszőszélességben.

2098

„Sidelivery” egyesített szénagyűjtő és forgatógép.

Világhírű speciális gépeinkről kimerítő képes leírásokat kívánságra szívesen küldünk.

Mc Cormick „Daisy” marokrakó-aratógép.

„SIDELIVERY”
egyesített szénagyűjtő és forgató gépünk
az erdélyi viszonyoknak
kütünően megfelel, mert a széna akár fűből, akár vetett takarmánynövényből készüljön is, az első napi száradás után felgyűjthető és utána azonnal petrencézhető. Számos erdélyi és magyarországi gazdaság tapasztalatai a t. érdeklődőknek rendelkezésére bocsájtatnak.

Tengeri Kapálócke.